

OBSAH

KNIHA TŘINÁCTÁ

Čechy a sbor basilejský. Sigmund a Albrecht.

Od r. 1431 do 1439.

Článek 1.

Jednání přípravná. (R. 1431 Sept. — 1432 Dec.) 3

Důraz husitských vítězství v dějinstvu; nesvornost česká. Kněz Prokop Veliký a kardinál Julián. První psaní sboru basilejského k Čechům. Sigmund v Itálii. Porážky u Býdova i v Uhřích. List táborský k Němcům. Kolotání se Širotkův. Sněm v Praze. Eugen IV. usiluje o rozvedení sboru basilejského. Psaní kardinála Juliána ku papeži. Jednání sjezdu chebského. Druhé psaní sboru k Čechům. Nové jízdy husitské ve Braniborsku a ve Slezsku; vzetí Trnavy. Smlouva mezi Čechy a Poláky. Veliká povodeň v Praze. Sněm na Kutné Hoře; volení poslové ke sboru. Mikuláš Humpolecký a Jan Žatecký na přezvědech v Basileji. Nové potržky s Rakušany.

Článek 2.

Čechové v Basileji. (R. 1432 — 1433 Apr.) 47

Přípravy u sboru činěné. Poslové čeští; příchod jejich do Basileje a vítání. Nesnáze o služby boží. První veřejné slyšení. Kardinál Julián a kněz Prokop. Počátek disputací. Rokycana, Biskupec, Oldřich Znojemský, Payne. 28 článkův. Jan Stojkovic a bouře jím vzbuzené; Karlier, Kalt-eisen a Palomar. Rokycanova replika. Prostředkování knížete Viléma; Mikuláš z Kusy. Zjednání užšího výboru. Další repliky. Kněz Prokop o mnišstvu. Poslové sboru do Čech. Poselství burgundské. Loučení se od sboru; řeči Rokycanova, Prokopova i Juliánova. Srdečnosti a závazky. Přijezd poslův obojích do Prahy.

První námluvy pražské; porážka Tábora.

(R. 1433 Apr. — 1434 Jun.) 77

Poměry k Polsku; Čechové v Uhřích. Sigmund císař, prostředek mezi papežem a sborem. První poselství basilejské v Praze. Prokop Veliký o válkách; legátové a šlechta česká. Žádosti české u sboru. Obležení Plzně; porážka v Bavořích; Prokop opouští vojsko. Jízda sirotčí až k moři. Druhé poselství basilejské v Praze; první kompaktáty pražské. Rozstrk mezi stranami. Menhart ze Hradce a šlechta; Aleš Vřešťovský z Risenburka, správce zemský. Neshoda se sborem. Martin Lupáč zase v Basileji. Plzeň chráněna od koncilium i od šlechty. Jednota panská proti rotám polním. Prokop Veliký zase velitelem. Nové město pražské dobyto; Plzeň osvobozena. Další strojení se k válce. Bitva u Lipan; smrt obou Prokopův a konec rot polních. Čapek na Kolíně; námluvy.

Článek 4.

Kompaktáty. (R. 1434 m. Jun. — 1436 Aug.) 119

Proměna ve stavu věcí; M. Jan Rokycana. Sněm svatojanský; sbor svatojakubský. Jednání na sjezdu řezen-ském. Sněm svatohavelský v Praze a žádosti podané do Chebu. Porady tábořské; postupování zámkův a měst zahraničních; Ostromeč a Kolín. Prokopa Plzenského psaní veřejné. Žádosti sněmu svatovaleutinského. Noví legátové a jednání na sjezdu brněnském. Věci polské a smrt Korybutova. Sněm o sv. Matouši; Rokycana volen na arcibiskupství. Rozbroje domácí. Sjezd v uherském Bělehradě. Sněm jihlavský. Konečné stvrzení a slavné ohlášení kompaktát. Sigmund přijat za krále.

Článek 5.

Sigmund. (R. 1436 m. Aug. — 1437 Dec.) 159

Vítězení reakce. Slavný vjezd císařův do Prahy; obsazení ouřadův městských i zemských. Filibert a Rokycana. Smíření Táborův s císařem; odpor ve Hradci Králové. Obnova řádův kostelních v Praze. Sněm pražský; spor o sedání v lavicích; osazení soudu zemského; Hory Kutny obnoveny; veliká berně a následky její; korunování císařovny Barbory. Hradec poddal se. Ratifikace kompaktátův; mnichové zase v Praze; den svátosti. Rokycana pronásledován, opouští Prahu. Sněm pražský a chebský. Spory mezi sborem basilejským a papežem Eugeniem IV. Marné jednání poslův českých v Basileji. Roháč na Sioně dobyt a oběšen. Nové nepokoje v zemi. Sigmund nemocen opouští Čechy. Smrt jeho ve Znojmě. Obraz jeho osobnosti.

Albrecht. (R. 1437 Dec. — 1439 m. Oct.) 201

Nesnázé a odpory při volení Albrechta. Strany rakouská i národní na sněmu pražském; Albrecht volen pod výminkami. Pan Ptaček přilnul ke straně polské. Rostoucí rozbroje. Aleš ze Šternberka ve Vídni. Kazimír přijat od některých za krále. Albrecht přijel do Prahy a korunován. Boje před Tábořem nerozhodné. Porážka u Želenic. Král polský ve Slezsku. Albrecht ve Vratislavi a rok s Poláky. Anarchie v Čechách. Národní ústrky a nesnáze v Uhřích. Pád Smedereva. Albrecht u Petrovaradína, vrací se nemocen. Smrt jeho. Mor v Čechách a proměny hojné. Závěrečné úvahy.

K N I H A Č T R N Á C T Á

Veliké bezkráloví v Čechách a král Ladislav.
(1439—1457.)

Článek 1.

První pokusy o volení krále. (R. 1439 — 1440) 239

Dlouhé bezkráloví v Čechách. Snahy a strasti ovdovělé královny Elišky. Sněm v Praze; smíření stran a obsah listu mírného. Míry po krajích. Narození Ladislava Pohrobka; bouře v Uhřích. Sněmovní jednání o volení krále. Albrecht, kníže bavorský volen. Sjezd v Koubě a odpověď jeho záporná. Poslové vracejí se domův.

Článek 2.

Bezvládí za převahy pana Ptačka. (R. 1440 — 1444) 266

Příčiny a způsoby bezvládí. Čtvery jednoty v národu: Menhartova, Ptačkova, tábořská i Oldřichova. Rozhodný vliv Oldřicha z Rosenberka. Dva papežové i dvě koncilia; neutralita v Čechách. Jednání s dvorem rakouským a odklady jeho. Sněmové v Praze a ve Vídni. Války v Čechách; pan Kolda na Náchodě. Sněm v Čáslavi a sbor kněžský na Kutné Hoře. Poslední strasti a smrt královny Elišky. Eliška zhořelská Pan Oldřich maří sněmy české. Pan Ptaček a hádky s Tábořy. Smíření Rokycany s Příbramem. Námluvy vídenské; král Fridrich co poručník království českého. Poslední disputace kněží tábořských; potupení jejich. Návrhy Rosenberkovy. Poselství páně Haškovo. Nepokoje v Čechách i v Moravě. Smrt Ptačkova.

Bezvládní za převahy Jiřího z Poděbrad.

(R. 1444—1448) 317

Pan Jiří z Poděbrad. Jednání sněmu brodského. Bitva u Varny. Spory dvou papežův; nesvornost žádostí českých o M. Rokycanu i o krále Ladislava. Král ve Stadicích. Marná vyjednávání; bouřlivý stav země. Smíření na sjezdu pelhřimovském. Zápas mezi Jiřím z Poděbrad a Oldřichem z Rosenberka. Král Fridrich a Eugenius IV., námluvy Karvajalovy, sněm frankfurtský, deklarace pánův českých. Sněm svatomartinský v Praze. Mikuláš V. Poselství české v Římě. Zastavení v Jindřichově Hradci. Čechové ve Vestfálích. Tajné přípravy jednoty poděbradské. Kardinál Karvajal v Praze. Bouře při odjezdu jeho. Dobytní Prahy skrze Jiřího z Poděbrad.

Článek 4.

Boje po vzetí Prahy; rostoucí moc Jiřího z Poděbrad. (R. 1448—1451)

372

Proměna ve stavu věcí. Zášť mezi Jiřím z Poděbrad a Oldřichem ze Hradce. Pan Menhart †. Jednota strakonická. Války a smlouva hradecká. Čtyři oprávcí a sněm jihlavský; zmatky v zemi lužické. První sjezd pelhřimovský. Nová válka. Smlouva vilšteinská. Smíření na druhém sjezdu pelhřimovském. Výprava do Sas a dobytí Gerova. Valný sněm o S. Kateřině v Praze. Řevnivost pánův českých na pana Jiřího. Jalové rokování s knížetem saským.

Článek 5.

Jiří z Poděbrad, správce zemský. (R. 1451—1453) 410

Pokoj v zemských a nové nesnáze v církevních věcech. Myšlenka o spojení se podobojích s církví řeckou. Noví legátové k Čechům. Sněm benešovský. Aeneas Sylvius a Jiří z Poděbrad. Jan Kapistran ve Vídni a v Moravě. Sněm svatojirský v Praze; pan Jiří uznán za správce zemského. Rokování v Řezně. Psaní církve řecké k Čechům a odpověď administratorův podobojích. Povstání proti císaři Fridrichovi. Konečný pád Tábora. Oldřich z Rosenberka ustupuje s dějiště. Vysvobození krále Ladislava. Úmluvy první na roku vídenském a nespokojenost s nimi. Úmluvy druhé znojenské a vídenské; Ladislav co volený král český.

Kralování Ladislava Pohrobka. (R. 1453 — 1457) 458

Poměr mezi králem a správcem. Zrada Smiřického. Hádky v Jihlavě. Korunování krále Ladislava. Spor mezi Čechy a Moravany. Sněmovní nálezy a opravy v Čechách. Mír a blahobyť zemský. Řevnivost mezi stavy. Kapistran ve Vratislavi a vzpoura toho města. Vyjednávání o Lužici, Lucemburk a pomezí saské. Boje v zemi pruské. Otázka turecká na sněmích řezenském i frankfurtském. Král a Poděbrad ve Vratislavi. Jalový sněm novoměstský. Nesnáze a strany v Uhřích. Papež Kalixt III. Ladislav strojí válku proti císaři. Porážka Turkův u Bělehradu srbského. Ladislav ve Futaku a na Bělehradě; zavraždění knížete cílského. Pomsta za to na Hunyadovcích. Jednání Čechův s papežem Kalixtem. Kunrát Hölzler. Nedorozumění mezi králem a správcem. Úmluvy a příjezd králův do Prahy. Poselství do Francie a k císaři. Přípravy ke svatbě. Nemoc a smrt krále Ladislava. Žalost u pohřbu jeho.

Článek 7.

O literatuře, sektách, rotách vojenských a mravech národu českého za věku Poděbradova. 525

Jalovost a strannost ducha českého té doby. Pohromy a chudost literatury. Pavel Židek a Ctibor Tovačovský z Cimburka. Hojnost literatury theologické. Hilarius litoměřický. Jan z Příbrami a tovaryši jeho. Jakoubek, Rokycana, Martin Lupáč. Sirotci a Petr Payne. Táboři a Mikuláš Biskupec. Aeneas Sylvius na Táboře. Menší sekty: adamité a mikulášenci. Petr Chelčický. Bratr Řehoř, Jednota Bratří českých a poměr její k Valdenským. Válečné umění české. Stálá vojska i roty vojenské. Přední válečníci čeští doma i v cizině. Knížata ostrovští. Bernart z Cimburka i Oldřich Červenka v Prusích. Jan Jiskra z Brandýsa. Pankrác a Mladvaněk. Jan Vítovec. Petr Aksamit i roty bratrské. Václav Vlček a tovaryši jeho. Původ kozákův. Rota černá. O mravech českých toho věku vůbec.